

שיר אשר, "תפס" את שירי השואה לכבוד ירחון "בית יעקב", ירושלים.

בטח יעניין את המערכת לשמוע, מה גדול כוח ההשפעה של ירחוננו. בעת ביקורי באמריקה הוזמנתי לבני עירי מפולין, מיוצאי קהלת לדוד, חי גר באזור, "פלטבוש" בברוקלין, כמו אצל בריאוריין (והוא גם בנו של גדול בתורה) לא התפלאתי שמצאתי בבית אולם ספרים גדול ומרווח. והכל ספרי קודש, שעליכם לדעת שבאמריקה הדפיסו מהדורות חדשות של מאות ואלפי ספרים, ראשונים ואחרונים, ספרי שו"ת וספרי דרוש ומוסר. וי הרבה מספרי היסוד בחסידות.

הדבר שהפליאני, שראיתי על הקיר, במקום מרכזי באולם הספרים מסגרת מהודרת עם השיר ב,סוד שיה אבני הכותל", שפורסם ב,בית יעקב". מן הי שער נעשה צילום אמנותי ואפשר לקרוא כל מלה בעלהבית הסביר לי, שהיות והוא משרידי השואה, אוד מוצל מאושרבין, תפס אותו השיר, בפרט ההרוג, אני והכותל הכותל ואני שינוי קשורים בגורל אחד, שינוי עדים לני צח ישראל".

האיש סיפר לי, שכמה מידידים שלו, מבאי ביתו ביקשו ממנו העתקים ב"הצלום, תלחות זה בבתיכם למזכרת. נתן רוד לובצקי מתלאביב

גם הצלת התורה וגם הצלת האומה
כבוד מערכת, בית יעקב,

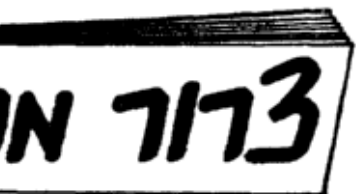
רב שלום וברכה!
נשמח מאוד להודות לכם בתודמנות זו — בשם תלמידי, ישיבת גייטסי העד" שבאנגליה — כי הודמנו לנו לראות וליהנות מחוברת מס' 134, על נס הצלת התורה בימינו.

נוכחנו לראות את עבודתכם המסורה והמבורכת להפיץ דרך התורה בקרב עמנו, בארצנו הק' ובגולה. בי צדק נקבע, שירחונכם החשוב והנאמן מן ממלא תפקידו ושליחותו בנאמנות, וראוי שייקרא, שופרה הנאמן של הירידות החרדית בעולם. זכיתם להשיג מיע קול יהדות הנאמנה במאה שלוש שנים וכמה גליונות ולזכות את הרבים. ובזאת תעמוד לכם זכות זו לזכות את הרבים ולהשמיע, קול מבשר גאוה וישועה.

ובאמת יש לי גם פליאה גדולה עליכם, במחילת מכבודכם. וכי אתם הצועדים ב"ה על דרך האמת להשמיע דבר ה' מירושלים צריכים לכתוב ולפרסם גם דברי בקורת זה על זה. מהשקפות יחידים? כגון מכתבים ל- מערכת פרסמתם מכתב (בשם וכתור בת מלאה. מ' זילבר, בני ברק), הי מבקר דעות ושיטות מגדולי תורה הי מוכרים בכמה חוגים, וכאן לא המקום הנכון לויכוחים וציון השיטות והחוגים. הירחון מוקדש לענייני חינוך, ולא לקפה את העיקר ולתת פרסום נרחב למיודע עבור במות אחרות. האם מן תפקיד ירחון המוקדש לחינוך, לספר על מבצעי צה"ל? בזמן שדעת התורה היא, שאסור לאמר, כוחו ועוצם ידי עשו לי את החיל הזה". לדאבונו כך מתנשאים מנהיגי המדינה. קראנו בעונג רב את הכתבה המופלאה, חזון הפלאות של תקומת התור

רה בימינו". וישר כוח לסופר הגדול ר' משה פראגר שנתן תיאור מקיף לעמודי הארץ, שהצילו את העולם הימקיים בזכות התורה. וגם שמחנו לראות שפרסמתם מכתב על הקמת מרכז התורה בגייטסהד. ויש הרבה מה לכתוב על גייטסהד. ואם תצטרכו חומר לנושא זה נשמח לשלוח לכם כל הדרוש.

והעיקר שכחנו, לכתוב על צערנו הנורא, ודל הוא טענו לבטאות צער רנו, שאנו לא זוכים לקבל את ירחונכם היקר מדי חודש בחודשו, ואי

לו ידעתם וראיתם עד כמה נחרץ כאן ירחון נאמן זה!
ונסיים בברכה בהוקרה ובתודה מראש בשם תלמידי ישיבת גייטסהד אנגליה א.י. שטיין

הערה קטנה
אכן, דעתנו היא שבתור כמה חי נוכית ולמען הפצת ההשקפה התורית המקורית אצל בני הדור הצעיר — מוטלת עלינו החובה להבהיר ול"הוכיח, שקיום מדינת ישראל, ויכולת העמידה כנגד כל האויבים מסביב, הם בחינת מעשינו וחסדי ה'". כי לא תמנו ולא כלו רחמינו, ולשווא יתפארו אלה הטוענים, כוחו ועוצם ידי". ובה"שאמת נצחית זו כובשת הרבה לבבות בישראל: „באלוקים נעשה חיל והוא יבוס צרינו".

הערות משלימות לוויכוח
לכבוד מערכת ירחון, בית יעקב" בתגובה למאמר שנתפרסם בירחוני כס הנכבד (שנה י"ב, קובץ ה'), על "זיוף" שנעשה בקונטרס, שפת ת"מ" שנכתב ע"י מרן בעל ה,חפץ חיים" וצ"ל כנסתה לספרו, שמירת הלשון", ברצוני להעיר:

בידי חותני הגאון ר' אהרן מילבסקי אשר שימש עד לאחרונה הרב הראשי במונטבידאו, וכעת בירושלים — נמציא טופס של הספר, חפץ חיים" מכור רך יחד עם, שמירת הלשון", אהבת חסד" ו,שם עולם", שנדפס בחי"ה ה,חפץ חיים". במהדורה זו מופיעות המלים, בימים ראשונים" במקום ה' מלים, בימי הריב"ש". יוצא איפוא שאין זה שינוי שנעשה במהדורות הי מצולמות שהופיעו לאחרונה, אלא שינוי שנעשה ע"י ה,חפץ חיים" עצמו. הספר, שמירת הלשון" שבידי חותני שליט"א הוא, ההוצאה חמישית, אין תאריך על השער, ומעבר לשער מר פיע תאריך רשיון הצנזורה: 1892. כידוע נדפסו ספריו של ה,חפץ חיים" במהדורות רבות עוד בימי חייו. הי ספר על כל חלקיו כרוך בכריכה מקורית שנעשתה בזמן המחבר ומעבר לכריכה מופיעה המילה, מוגה" שנכתבה בכ"י של מרן ה,חפץ חיים" וצ"ל. בהודמנות זו כדאי להביא לידיעת הקוראים, ש,חפץ חיים" ברוב צדיקותו עבר בעצמו על כל טופס וטופס מספ

ריו — שנדפסו בוודאי באלפי טפסים — כדי לבדוק אם לא חסר בו דף וכדומה, ועל כל ספר שנבדק ונמצא שלם כתב, מוגה" (גם בספרי, משנה ברורה" שבידי חותני כתובה המלה, מוגה" בכ"י של המחבר). חותני מספר, כי זכור לו שאו דובר הרבה בחוגי הרבנים ובני התורה על שינוי זה, ש,חפץ חיים" עשה בין המהדורות, וטעמים והסברים שונים ניתנו על כך.

אמנם ידועים הרבה מקרים של יוצאי ספרים, אך על מערכת ירחון נכבד

ובעל רמה כירחונכם, להזהר יותר, לפני קביעת, „עובדות" כפי שנכתבו במאמר הנ"ל. במיוחד היה עליה להזהר, לאחר שלפני שנים אחדות פורסם על, „זיוף" שנעשה במהדורה מצוי למט של ה,משנה ברורה", ולבסוף התברר שאותו שינוי היה כבר במהדורות שנדפסו בחי"ה המחבר, שנאלץ לעשותו בגלל ה,צנזורה" של השלטונות ברוסיה.

בכבוד רב
שלמה סופר

גדלותו של גדעון בשלשלת הקבלה

כבוד מערכת, בית יעקב", שלום רב!
קראתי בגליון (מס' 134) מאמר הי מדבר בחובה ללמד זכות על עם ישראלי. והנה עתה ראיתי במדרש קהלת (פרק א' פסוק ד), „דור הולך דור בא" וזו לשונו: „ירובעל זה גדעון, ללמדך שביט דינו של ירובעל גדול וחשוב לפני הקב"ה כביט דינו של משה". ע"כ. הרי שנראה שגדעון היה גדול בתורה בדורו.

ומה שאמר, הקרני אבא את ההלל" ושמעתינו שהיה אומר, בצאת ישראל ממצרים" — מפני שיסד אמונתנו הוא הקבלה. משה קיבל תורה מסיני, ומסרה ליהושע, ויהושע לזקנים וכו'. אמונתנו היא אמונה ברורה, כפי שי נאמר בפרשת ואתחנן: „אתה הרי את לדעת" ואומרים בהגדה של פסח: „בכל דור דור חייב אדם לראות עצמו כאילו הוא יצא ממצרים". הי רמב"ם (הלכות חמץ ומצה, פ"ו) מוסיף: „כאילו הוא עצמו יצא עתה משה" בוד מצרים", וזהו יתכן ע"י הגדת לבנך, כי דור שיצאו ממצרים מסרו לבניהם מה שראו בעיניהם, ובניהם לבניהם וכו'.

לכן גדעון אמר רק מה ששמע מאבא, ואביו מאבא שלו עד דור שיצאו ממצרים.

בכל הכבוד
ראובן בן חנה,
בני ברק

השואה

באחד הגליונות הנכם מבקשים לקבל עוד חומר בנושא, גם הצלת התורה

בימינו". אי לזאת הרינו מרשה לעצמי להעיר את תשומת לבכם לשתי ישיבות שנוסדו אחרי השואה בשני חלקי עולם רחוקים זה מזה — אבל קרובים בהשקפתם ובדרך הוראתם. כוונתי לישיבת „קול תורה", מיסודו של הרב המנוח ר' יחיאל מיכאל שליונגר וצ"ל שהיה דיין בעיר פפד"מ ואחרי עלייתו לירושלם הוא יסד את ישיבת „קול תורה" כעין המשך של ישיבת הרב ברייער וצ"ל בעיר זו. השנייה היא ישיבה על שם ר' שמשון רפאל הירש וצ"ל, אשר בווינגטון הייטס, ניו יורק, מיסודו של הרב ד"ר יוסף ברייער ובהנהלתו.

אינני חושבת שאתם זקוקים לפרטים שאוכל לתת לכם. יש לכם מקורות עשירים יותר על כל אלה, מאשר אני מסוגלת לתת לכם. ורק יומתי שכדאי להזכיר גם את הישיבות הללו שדרך למודם לא חסידיות ולא בנוסח הישיבות הי ליטאיות. אולם כל הפרטים הללו ידועים לכם היטב ואני מסתפקת בהערות אלו.

פרקלדוס
רחוב דוד ילין 25 ירושלים

בשולי המכתב:

הדגשנו כמה פעמים, שבסידרה הי מיוחדת „גם הצלת התורה" כוונתנו המפורשת להציג את, נושאי לפידי התורה שנמלטו בנס מתוך להבות השואה, מאידך כתבנו בכמה הודמנות יות על הגלויים המעודדים של שיקום מוסדות התורה בארצנו הק' ובתפוצות הגולה.

הערה בעמדה מצוות המוזהה

לכבוד עורך, בית יעקב"

בגליון „בית יעקב" האחרון, היו ציטוטים רבים בענין מעלת מצות הי מוזהה.

יש לי להוסיף הערות חזקות מאוד. אני מצרף כאן מתוך הערות אלה, הכלולות בחזון ששלחתי לאנ"ש, אני שי נובהרדוק, „לימי החשבון וההתעוררות".

בספר „סידורו של שבת" יש ציור בענין מצוות המוזהה, לאמר:

„יש לך אדם שבנה בית וכאשר השלים בניית הבית הוא עושה חגיגה גדולה בעת קביעת המוזהה. וודאי שיש בזה משום הידור מצווה. אבל יש לך בעל דרגה אחרת, שהיא ר' חוקה לגמרי מגשמיית ומענייני העולם הזה. בעל דרגה כזו אף-על-פי שהשיג ממון הרבה, שמספיק כדי לבנות בית. איננו מתעורר מזה, כי מה הוא הי עולם הזה, החולף, שיבנה כאן בני ימים אלא שמתנוצץ לו רעיון טוב, שהנה ילך ויבנה בית לעצמו, במטרה שבהשלמתו יוכל לקיים את המצווה של קביעת-מוזהה. כך כל אחד מאתנו יכול לחשוב על המוזהה, כי היא הי עיקר שכל הבית וכל הדירה בעולם הזה, החולף..."

אקוה כי יש תועלת בהערה המעיקה על אודות המוזהה.

והגני חותם בברכה ובכבוד רב

משה ימיני
ירושלים

השואה

באחד הגליונות הנכם מבקשים לקבל עוד חומר בנושא, גם הצלת התורה